

ДО ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

Соціально-економічні умови, що сформувалася на початку XXI століття в нашій країні, вимагають підготовки кадрів, які відрізнялися б не тільки високим професіоналізмом, конкурентоздатністю, професійною мобільністю, але й творчим ставленням до справи, соціальною відповідальністю. Це в першу чергу відноситься до діяльності педагога професійного навчання, яка обов'язково включає в себе спеціальні професійні та особистісні якості, володіння методикою свого предмета і здатністю до емпатії, вміння вибудовувати суб'єкт-суб'єктні рівноправні відносини з учнями. Входження країни в ринкову економіку потребує від професійно-технічної освіти не простого відтворення робочої сили, а й створення умов для відродження і зростання економічно і соціально активних груп населення. Особлива роль у цьому процесі належить педагогам професійного навчання, які повинні мати поряд досить серйозною фаховою підготовкою ще й психолого-педагогічну та володіти загальною культурою. Водночас у них має бути сформоване прагнення до постійного вдосконалення в професії та освоєння нових технологій навчання. Сьогодні ведеться активний пошук нових концептуальних основ, змісту та освітніх технологій, підготовки педагогів професійного навчання, що відповідають вимогам сьогоденних соціально-економічних умов.

Необхідність створення умов для підготовки педагогічних кадрів, які відповідають потребам ринку праці, підтверджується рядом державних документів (Закон України «Про освіту» (2017), «Про вищу освіту» (2014), «Про професійний розвиток працівників» (2012); Національна доктрина розвитку освіти (2002), Концептуальні засади розвитку педагогічної освіти в Україні та інтеграції в європейський освітній простір (2004), Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року (2013), Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні (2016) та ін.).

Формування конкурентного педагога професійного навчання безпосередньо пов'язано з вирішенням питання його соціального захисту, і в першу чергу, з забезпеченням професійної мобільності випускника, яка передбачає його готовність до роботи в умовах ринку освітніх послуг і освітніх запитів особистості, що постійно розширюються, варіативності освітніх програм (спеціалізацій), технологій, а також видів і типів освітніх установ. Умовами розвитку професійної мобільності майбутнього педагога професійного навчання є створення державних освітніх стандартів з підготовки педагога професійного навчання на засадах компетентнісного підходу, підвищеного рівня підготовки, а також організація освітнього процесу в рамках особистісно-орієнтованої парадигми і розвиваючих технологій, залучення роботодавців та інших фахівців до соціального партнерства.

Для того, щоб протистояти стихійній соціалізації молоді, необхідно створити умови для розвитку особистості майбутніх педагогів професійного навчання, надати їм допомогу в самовихованні, самовизначенні, в моральному самовдосконаленні. Це узгоджується зі зростанням інтересу молоді до соціально-культурних процесів, бажанням розширити власний соціальний досвід і не обмежуватися тільки вузькопрофесійними знаннями. Незважаючи на аполітичність певної частини молоді, багато хто прийняв цінності громадянського суспільства і хочуть у своєму житті відстоювати демократичні принципи. Їх прагматизм, егоцентризм часто поєднується з бажанням бути корисним Батьківщині, прагненням до духовного зростання. Очевидно, що позитивні якості майбутніх педагогів професійного навчання отримають розвиток, якщо в освітньому процесі вищого закладу освіти будуть реалізовані: співпраця студентів і викладачів; студентське самоврядування, самоорганізація (громадські об'єднання студентів); можливості додаткової освіти для подолання розбіжностей між якістю підготовки фахівців і реальними вимогами ринку

праці, між ринковим попитом і індивідуальними потребами особистості; відродження регіональних, молодіжних науково-технічних виробничих центрів інформації, покликаних сприяти реалізації творчого потенціалу молоді, її вторинної зайнятості; розвиток позанавчальної діяльності студентів; розвиток дозвільної, клубної діяльності як особливої її сфери життєдіяльності студентської молоді та функціонування молодіжної субкультури.

Виховання майбутніх педагогів професійного навчання, орієнтоване на формування базової культури особистості, має, на думку науковців і педагогів-практиків, включати: подальший розвиток їх соціального і життєвого досвіду, мотиваційної сфери, соціально-комунікативних умінь та навичок; формування здатності прийняття рішень в послідовному і відповідальному здійсненні своїх соціальних функцій; підтримку професійного зростання; громадянське самовизначення; усвідомлене формування соціально прийняттого способу життя.

Розвиток професійної мобільності майбутніх педагогів професійного навчання обумовлений розширенням і якісною зміною поля його професійної діяльності, яка диктує необхідність уточнення підходів і принципів формування та організації змісту освіти, максимальної орієнтації на конкретні запити професійних освітніх закладів різних типів, збереження свободи вибору особистістю освітньої траєкторії.

Таким чином, виникає необхідність у створенні системи наступності у підготовці майбутніх педагогів професійного навчання, яка передбачає набуття майбутнім педагогом професійного навчання робітничої кваліфікації з тієї чи іншої професії та одержання кваліфікаційного розряду у професійно-технічному навчальному закладі, а потім – здобуття педагогічної освіти у вищому закладі освіти. Це потребує відпрацювання механізму взаємодії між системою професійно-технічної та вищої освіти.

Колодій І. С.

Національний університет «Львівська політехніка»

ОЦІНЮВАННЯ ЗАЛИШКОВИХ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ, ЯК ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У статті 1 Закону України «Про вищу освіту» зазначено, що якість вищої освіти – рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів вищої освіти.

Якість освітньої діяльності – рівень організації освітнього процесу в закладі вищої освіти, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань.

Якість освітнього процесу – це невід’ємна складова якості освіти, яка залежить від якості освітнього середовища, включає якісні і кількісні характеристики освітнього процесу, якість професійної компетентності викладачів та якість організаційно-управлінської компетентності, що забезпечує ефективність функціонування освітньої системи і обумовлює результат освітньої діяльності.

Одним із засобів визначення кількісних і якісних параметрів технології навчання виступає контроль, як один із невід’ємних компонентів процесу діагностування навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

Зі зміною завдань вищої освіти, змінюються окремі форми і способи контролю знань, але його головна суть – знати, наскільки якісно та ефективно відбувся процес засвоєння навчального матеріалу, – залишається незмінною.

У свою чергу, контроль залишкових знань студентів є важливим фактором забезпечення якості вищої освіти. Сьогодні він здійснюється в закладах вищої освіти для: визначення якості організації освітнього процесу, проведення їх самоаналізів, акредитаційної або атестаційної експертизи.